

BESLUT

2017-11-27

Dnr: 17/00410

SAKEN

SVT Nyheter Skåne, SVT1, 2017-01-31, kl. 18.30, 19.55 och SVT2, 2017-01-31, kl. 21.45 samt SVT1, 2017-02-01, kl. 18.30, 19.55 och SVT2, 2017-02-01, kl. 21.45, inslag om ett projekt för att motverka extremism; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget som sändes den 1 februari 2017 kl. 21.45 fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot kravet på opartiskhet.

Övriga inslag frias men kritiseras. Granskningsnämnden anser att de brister i förhållande till kraven på opartiskhet och saklighet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGEN

Inslagen handlade om ett projekt för att motverka våldsbejakande extremism i Malmö.

SVT Nyheter Skåne den 31 januari 2017 kl. 18.30, 19.55 och 21.45

En programledare berättade inledningsvis i samtliga inslag att Malmö stad efter oklarheter kring hur pengar använts avbrutit sitt samarbete med den förening som driver Malmö kommuns arbete mot våldsbejakande extremism. I det påföljande reportaget, som sändes i en längre version i sändningen kl. 18.30 och i kortare versioner i sändningarna kl. 19.55 och 21.45, sades inledningsvis bland annat följande.

(Reporter) – [Namn på projekt] skulle bli Malmös flaggskepp i kampen mot radikaliserings. Projektet skulle hitta och omvända ett stort antal radikaliserade

ungdomar. Men så har det inte blivit. Initiativtagare är kulturföreningen [namn på föreningen] [...]. Det här är en liten kulturförening med bara ett fyrmtal medlemmar, som grundades för att syssla med musik. Men de är mästare på att söka bidrag och omsätter miljoner varje år. När vi granskar ansökningar och resultat för projektet [namn på projektet] upptäcker vi att det nästan helt saknas ungdomar och att det är något som inte stämmer med ekonomin. Föreningen har sökt och fått bidrag till aktiviteter som aldrig ägt rum. I höstas skulle de ha åkt iväg med radikaliserade ungdomar – [namn på aktivitet].

I reportaget intervjuades föreningens vd och bland annat följande sades.

(Vd) – Det fungerar så för en projektfinansierad organisation att man har en plan för att aktiviteter ska utföras. Den planen blir inte alltid verklighet. [...] (Reporter) – Du får ursäkta, men jag förstår inte riktigt det här. Alltså, ni har ju redan fått pengar för den här [namn på aktivitet]. Från två olika finansiärer. Ni har inte genomfört den och nu söker ni nya pengar. Hur kan ni motivera det? (Vd) – Som jag sa, vi har sökt för år två i MUCF-projektet. Det är beviljat och det avsåg vi göra i november. Vi sköt fram det, eftersom inte vi hade möjlighet att göra det då och vi planerar att göra det under våren.

Reportern berättade därefter bland annat att det uppdagats att en anställd hos föreningen finansierats av olika projektmedel och samtidigt haft en halvtidstjänst hos en kommun.

(Reporter) – Det verkar ju som ni har överfinansierat hans anställning då. (Vd) – Det har vi inte. Vi, vi ser på den totala summan som finns tillgängliga för att betala de lönerna som vi har. Och det ska räcka till. Med försäkringar och med semesterersättning som också läggs till var och en.

Reportern berättade därefter bland annat att Malmö stad hade begärt in, men inte fått tillgång till, föreningens lönelistor samt att *SVT Nyheter Skånes* granskning visat att projektpengar använts för att täcka föreningens ordinarie kostnader och ett inköp av en dataserver. I inslagen som sändes kl. 18.30 och 21.45 sades bland annat följande rörande föreningens bokföring.

(Reporter) – [...] Bland fakturorna som kom in i höstas hittar vi också en faktura från ett jordanskt företag, bokförd som konsultarvode, men utbetald till en anställd. [...] Enligt vd:n, [namn på vd:n], ska fakturan från det jordanska bolaget ses som en löneförhöjning. Föreningen ville bara undersöka om det gick att göra på det viset. När vi börjar ställa frågor om det här, bestämmer sig Malmö stad för att frysa utbetalningarna till föreningen. [...] Efter fyra påminnelser har föreningen lämnat in bokföringen till Malmö stad. Och i den nya redovisningen är Jordanienfakturan borta. Och den är inte den enda fakturan som är försvunnen. [...] Malmö stad meddelar nu på eftermiddagen att kommunen avbryter samarbetet med föreningen [...], som därmed tvingas lämna projektet [...]. Kommunens motivering är att man inte har kunnat fullfölja den ekonomiska granskningen, eftersom alla underlag inte har kommit in. MUCF har dragit igång en egen utredning.

En sektionschef på Malmö stad kommenterade föreningens bokföring och följande sades.

(Reporter) – Varför ska man ha både lön och konsultarvode? (Malmö stad) – Det är det vi undersöker. Varför man har gjort på det sättet. (Reporter) – Tycker du man kan göra

så? (Malmö stad) – Nej, det tycker jag inte. [...] (Malmö stad) – Det är i den... den redovisning som jag har fått, fått in, så har vi inte kunnat härleda alla projektmedel.

Även föreningens vd kommenterade bokföringen och följande sades.

(Vd) – Alltså, projektet är ju inte stängt förrän det är stängt. Och det kan vara så att vissa fakturor inte ska vara där, utan de ska vara på ett annat projekt. Så kan det vara. (Reporter) – Så ni har gjort om bokföringen, kan man säga? (Vd) – Nej. Där är en del kvitton som vi bestämde oss för, nej, dem kanske vi inte ska kontera på det här projektet, för då kanske det blir ännu mer... Det är bara någon, ja, tvättmedel eller någonting.

I inslaget hördes även en avdelningschef på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och en enhetschef på Arvsfondsdelegationen uttala sig om *SVT Nyheter Skånes* granskning och bland annat följande sades.

(MUCF) – Vi kanske också kommer att kontakta andra finansiärer här, Arvsfonden, till exempel, som ni har nämnt, så att inte... så vi kan jämföra, så att vi inte ger peng-, har gett pengar till samma typ av, typ av aktiviteter. (Reporter) – För det verkar ni ha gjort när det gäller den här [namn på aktivitet]. (MUCF) – Hm, och det får vi titta på då. [...] Ja, vi hanterar skattemedel och det är jätteviktigt att pengarna går till rätt ändamål.

[---]

(Arvsfondsdelegationen) – [...] Om man skulle komma in med en ansökan till oss och ville ha att en person skulle jobba 150 procent, så är det ingenting vi skulle godkänna.

I inslaget som sändes kl. 19.55 sa programledaren avslutningsvis att den aktuella föreningens styrelse överväger rättsliga åtgärder mot Malmö stad för att föreningen blivit utkastade ur projektet.

SVT Nyheter Skåne den 1 februari 2017 kl. 18.30, 19.55 och 21.45

En programledare sa inledningsvis i inslagen att Malmös projekt mot extremism var att betrakta som ett fiasko eftersom det hade misslyckats med sina målsättningar. Programledaren sa även att kommunen hade brutit samarbetet med den förening som driver projektet. I ett påföljande reportage, som sändes i en längre version i sändningen kl. 18.30 och i kortare versioner i sändningarna kl. 19.55 och 21.45, sades bland annat följande.

(Reporter) – [...] Målen som sattes upp var ambitiösa. Det första året skulle man hitta 50 redan radikaliserade ungdomar och dessutom 150 ungdomar som var på väg att radikaliseras. I dag kan vi konstatera att det inte gått. Inte ens i närheten. En enda radikaliserad ungdom har man hittat, och 22 delvis radikaliserade. Men bara tre av dem har visat sympatier för extremism. [...] När vi tittar närmare på personerna det handlar om ser det ännu värre ut. Den påstått avradikaliserade ungdomen är en ung man som sa sig vilja strida för kvinnors rättigheter tillsammans med den kurdiska gruppen YPG. Efter ett samtal valde han att stanna hemma. Frågan är om han ens borde räknas som före detta extremist.

En intervjuad terrorforskare kritiserade genomgående i reportaget projektet och

kallade dess resultat för en katastrof i relation till vad som borde ha kunnat uppnås. Reportern berättade att projektet kostat nära 15 miljoner kronor under tre år samt att den aktuella föreningen fått merparten av pengarna.

I reportaget kommenterade en sektionschef på Malmö stad och en avdelningschef på MUCF *SVT Nyheter Skånes* granskning och bland annat följande sades.

(Malmö stad) – [...] på det stora hela så är vi ju, så är vi ju rätt så nöjda med [projektets resultat]. Vi har, om man tänker att, att, vi tänker att det är inte hur många som vi har nått ut till, utan att vi faktiskt har funnits till för dem som har behövt vårt stöd. (Reporter) – Men, en av 50 kan väl ändå inte vara ett godkänt resultat? (Malmö stad) – Om man tänker, om man tänker på det att, att, kring att det är de som är radikaliserade, så, är det ju som sagt... Vi, vi fick, vi fick tänka om, i projektet.

[...]

(MUCF) – Med anledning av de här uppgifterna, som ni nu, kommer till oss, så har vi ju anledning att fråga organisationen hur det går i projektet då och varför man inte har, kanske kommit längre i vissa delar.

Föreningens vd uttalade sig i de versioner av reportaget som sändes kl. 18.30 och 19.55 och sa följande.

Det var naivt av oss att tro att vi skulle nå de siffrorna, speciellt under ett första projektår.

I den version av reportaget som sändes kl. 18.30 hördes vd:n säga även följande.

(Reporter) – [Namn på vd:n] menar att Malmö stad bär en stor del av ansvaret för att man inte nått de uppsatta målen. (Vd) – Det har inte varit lätt att hitta formerna för hur det här ska, hur samverkan ska vara mellan en stad och civilsamhället. Det är en jätteviktig fråga. Och den kanske behöver tid.

Avslutningsvis i inslagen sa programledaren att Malmö stad efter *SVT Nyheter Skånes* avslöjanden hotar att polisanmäla föreningen. Ett socialdemokratiskt kommunalråd i Malmö kommenterade därefter saken och sa att i första hand ska pengar som inte använts korrekt återbetalas, men att om pengarna inte finns kvar bör det bli aktuellt med en polisanmälan.

ANMÄLAN

Inslagen har anmälts av den i inslagen utpekade föreningen som sammanfattningsvis anför följande.

Sveriges Television (SVT) hade en egen agenda och en partisk hållning i sitt reportage om föreningens hantering av det aktuella projektet. Inslagen var vinklade så att det framstod som att föreningen förfarit bedrägligt med projekt-pengarna, vilket naturligtvis inte stämmer. Projektet är på tre år och har hittills bara bedrivits i ett år. Det har således inte slutredovisats varför det är felaktigt att

media presenterar det som faktum att föreningen skulle ha gjort det som påstås.

SVT tog tydligt Malmö stads sida och rapporterade om situationen partiskt. Om rapporteringen hade varit opartisk så borde rimligen SVT frågat Malmö stad varför de inte utnyttjat sin rätt att enligt projektavtalet göra egenkontroll i föreningens lokaler. SVT borde rimligen också ställt frågan om Malmö stad har rätt att avsluta ett projekt omedelbart på det vis som skedde.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

De aktuella inslagen var delar ur *SVT Nyheter Skånes* granskning av ett projekt vars mål var att avradikalisera ungdomar. Malmö stad har tidigare kritiserats för att sakna åtgärdsplan i frågan och genomförandet av projektet, som till stor del finansieras av skattemedel, är av stort intresse för allmänheten.

Den 31 januari 2017 var huvudnyheten att redaktionen hittat tveksamheter i ekonomin kring den aktuella föreningens del i projektet. Ingenstans i inslagen påstods att föreningen hade agerat bedrägligt i bemärkelsen kriminellt eller avsiktligt vilseledande. SVT har inte kunnat utreda vad som ligger bakom föreningens agerande och gjorde inga spekulationer om föreningens motiv utan rapporterade det som programföretaget med säkerhet visste. Föreningen fick bemöta kritiken på samtliga punkter. Projektet är, precis som anmälaren skriver, på tre år och har inte slutredovisats. Detta framgick av inslagen. Det innebär däremot inte att det var irrelevant eller felaktigt att följa upp efter första året.

Av föreningens projektansökan för år ett till Arvsfonden framgick följande.

Projektet ska ha 50 deltagare mellan 13 och 25 år per projektår. Sammanlagt ska alltså 150 unga i den primära målgruppen ha varit med som deltagare efter tre år.

Denna primära målgruppen beskrevs i projektansökan som ”de redan radikaliserade” och vidare stod följande att läsa.

I den sekundära målgruppen som består av unga som befinner sig i riskzonen eller på gränsen att radikaliseras beräknar vi antalet deltagare per år till totalt 150 ungdomar. Sammanlagt ska alltså 450 ungdomar från den sekundära målgruppen ha deltagit i projektet efter tre år.

Av projektets rapport till Arvsfonden efter år ett framgick tydligt att projektet inte nått sina mål under det första året. Anmälarens påstående att föreningen inte kunde säga något om hur projektet hade gått förrän efter tre år stämmer således inte.

Det är *SVT Nyheter Skånes* uppgift att granska hur allmänna medel används.

Pengarna från Arvsfonden är att betrakta som allmänna medel eftersom de administreras av Arvsfondsdelegationen som står under Kammarkollegiets kontroll. Malmö stad och MUCF hanterar skattepengar.

Det stämmer inte att SVT tog ställning för Malmö stad. Det framgick av inslagen att Malmö stad är ansvarig för projektet och representanten för Malmö stad fick en rad kritiska frågor under intervjun. *SVT Nyheter Skåne* gjorde på vedertaget sätt en journalistisk bedömning av vilka frågor och svar som var mest angelägna att publicera.

ANMÄLARENS KOMMENTAR PÅ SVT:S YTTRANDE

Anmälaren har kommenterat SVT:s yttrande och anför sammanfattningsvis följande.

Nödvändiga fakta har utelämnats av SVT vid redigering och urvalet av uppgifter har varit synnerligen tendentiöst vilket medfört att rapporteringen varit förvrängd och insinuant. Inslagen var genomgående partiska då SVT lät tredje part kommentera situationen utifrån bristfällig och felaktig information. SVT intervjuade ingen med faktisk kännedom om föreningens verksamhet.

Genom att lyfta frågan på det sätt som gjordes förstördes möjligheten till en rimlig dialog mellan Malmö stad och föreningen. I en sådan trängd situation, och med den bristande och felaktiga information som gavs, pressades Malmö stad till att säga upp samarbetet med föreningen. SVT har inte bara åsamkat föreningen skada utan även civilsamhällets projektfinansierade organisationer i stort.

Inslagen var partiska eftersom den aktuella föreningen var den enda organisation i projektpartnerskapet som lyftes fram. Varför visades inte modellen för samverkan och vad som egentligen medförde att projektet tog mer än sex månader att starta upp? Varför ställdes inga frågor till den projektledare som var den enda representant för Malmö stad som fick genomgående och löpande information om projektet? Projektledaren var genomgående närvarande vilket den representant som SVT intervjuade inte var.

Det var felaktigt att i påannonseringen av inslagen påstå att föreningen drev Malmö kommuns arbete mot våldsbejakande extremism. Det var kommunen som var projektägare och arbetet leddes av en projektledare.

SVT valde att bortse från genomförda aktiviteter. Att ”omvända de som redan är radikaliserade” var ett gemensamt ansvar som främst låg på polisen, Sociala resursförvaltningen, med flera. Om inslagen hade lyft fram vem som hade ansvar för vad enligt åtgärdsprogrammet hade rapporteringen kanske kunnat bli mer nyanserad och objektiv. Styrkan med projektet var samverkan och föreningen jobbade således utifrån sin expertis. Fokus under projektets första år var

planering och genomförandet av förebyggande aktiviteter riktade mot barn och unga i ”riskzonen”. Över 700 gymnasie- och högstadieelever har nåtts och deltagit i workshops och föreläsningar i ett förebyggande syfte vid minst 13 tillfällen under en sexmånadersperiod.

Anmälaren är vidare kritisk till att följande uppgifter utelämnades eller förvanskades i inslagen.

- Den så kallade Jordanienfakturan betalades som en reguljär lön, inte till ett bolag i Jordanien. Jordanien ligger långt före Sverige i kunskap på området och föreningen avsåg att genom partners där kunna bistå med denna kunskap i Malmö. Detta förklarades för Malmö stads controller som gav sitt godkännande. E-postkommunikation mellan Malmö stad och SVT visar att Malmö stad vid flera tillfällen i december 2016 svarade på SVT:s upprepade frågor om ”Jordanienfakturan”. Malmö stad bekräftade bland annat för SVT att det enligt dem inte rädde några oegentligheter rörande fakturan.
- Projektet granskades under år 2016 och godkändes av ett revisionsföretag.
- Medel som utbetalats till föreningen i budgeten gällde även kostnader för samarbetspartners vilket inte framgick av inslagen.
- Föreningens ”ordinarie kostnader” omnämndes av en reporter där en datorserver anges som ett exempel. Denna utgift hade godkänts av projektägaren och av finansiären vilket inte framgick.
- Vad gäller kontering av ett stort antal underlag gäller enligt praxis preliminär löpande resultatrapport samt preliminär kontroll av bokföringsfirma och verksamhetsledare till dess att den kontrollerats av revisor.
- Påståendet att en av projektets anställda var dubbelfinansierad var felaktigt vilket förklarades under intervjun, men förklaringen utelämnades. Då budget gjordes för ansökan till MUCF fanns det ingen information eller bekräftelse på att en medarbetare under hösten år 2016 skulle jobba 50 procent hos en kommun. Självklart har föreningen inte överfinansierat denne medarbetares lön. Medel för löner har använts och redovisats korrekt.
- En reporter sa att Malmö stad fyra gånger påminde om ekonomisk redovisning. Dessa påminnelser skedde dock under juledigheten och samtliga erforderliga underlag lämnades till Malmö stad snarast möjligt.
- Malmö stad har inte efterlevt förvaltningslagen eftersom de, på falska premisser skapade av SVT, valde att sparka ut föreningen från sitt eget initiativ efter mindre än 30 dagar.

Dessutom följdes reportagen upp med ytterligare ett tydligt vinklat reportage på *SVT Nyheter Skånes* webbplats om grundarens bakgrund med rubriken hur denne tillskansat sig tiotals miljoner kronor i projektpengar under åren. Även en bild på den ovan nämnda ”Jordanienfakturan” med falsk information är publicerad på SVT:s webbplats. Anmälaren begär att denna grafik och falska information omgående tas bort.

TILLÄGGSYTTRANDE FRÅN SVT

SVT tillägger i huvudsak följande med anledning av anmälarens kommentar.

Den aktuella föreningen var initiativtagare till det i inslagen kritiserade projektet. I föreningens ansökan till Arvsfonden står följande att läsa.

Under senvåren kontaktades stadskontoret och Sociala resursförvaltningen av föreningen [namn på föreningen] som tillsammans med andra föreningar hade ambitionen att involvera staden i ett projekt med syftet att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Projektets huvudkontor låg också i föreningens lokaler. SVT anför att det därför var korrekt att använda formuleringen: "[namn på föreningen] som driver kommunens arbete mot våldsbejakande extremism" i påannonseringarna av inslagen.

Angående den så kallade Jordaniefakturan påstods det aldrig i inslagen att pengarna betalats ut till det jordanska bolaget. Anmälarens påstående att SVT visste att det inte rädde några oegentligheter rörande "Jordaniefakturan" motsägs av att projektägaren Malmö stad senare har underkänt utgiften och krävt tillbaka den aktuella utbetalningen på 16 000 kronor från föreningen. Fakturan var ursprungligen bokförd som konsultarvode under ett konto som avser konsultarvoden. I en senare version av bokföringen ändrades utgiften till "lön" men den var fortfarande bokförd på kontot för konsultarvoden.

SVT anser vidare att föreningens förklaringar gällande "Jordaniefakturan" redovisades enligt nedanstående referat.

(Reporter) – [...] Bland fakturorna som kom in i höstas hittar vi också en faktura från ett jordanskt företag, bokförd som konsultarvode, men utbetald till en anställd. (Reporter) – Varför ska man ha både lön och konsultarvode? (Malmö stad) – Det är det vi undersöker. Varför man har gjort på det sättet. (Reporter) – Tycker du man kan göra så? (Malmö stad) – Nej, det tycker jag inte. (Reporter) – Enligt vd:n, [namn på vd:n], ska fakturan från det jordanska bolaget ses som en löneförhöjning. Föreningen ville bara undersöka om det gick att göra på det viset. När vi börjar ställa frågor om det här, bestämmer sig Malmö stad för att frysa utbetalningarna till föreningen.

Frågan till sektionschefen på Malmö stad om en anställd kan debitera projektet som konsult var relevant, motiverad och principiellt viktig.

Föreningen fick vidare bemöta uppgifterna angående dubbelfinansiering av en anställds lön och ingenstans i inslaget användes uttrycket "ekonomiska oegentligheter".

Revisionsföretaget gjorde stickprovskontroller i bokföringen och granskade ekonomin på ett övergripande plan. Det betyder inte att revisionsföretaget har godkänt hela projektet. Efter att SVT började ställa frågor om ekonomin i det kritiserade projektet beslöt Sociala resursförvaltningen att begära in samtliga fakturor och lönelistor från den föreningen vilket framgick av inslagen. Den 31

januari 2017 meddelade sektionschefen på Malmö stad att Sociala resursförvaltningen inte kunnat fullfölja granskningen eftersom alla underlag inte kommit in och att förvaltningen därför valde att avbryta samarbetet med föreningen.

ANMÄLARENS KOMMENTAR PÅ SVT:S TILLÄGGSYTTRANDE

Anmälaren har kommenterat SVT:s tilläggsyttrande och anför sammanfattningsvis följande.

Underlaget om att ”Jordanienfakturan” betalades som en reguljär lön, inte till ett företag i Jordanien, fanns med i den ekonomiska redovisningen i syfte att ställa frågan till finansiären (Arvsfonden) om en faktura från jordansk partner framöver kunde godkännas då föreningen hade för avsikt att engagera någon av de flertal organisationer från föreningens nätverk i Jordaniens huvudstad. Underlaget bifogades på förslag av revisor helt i syfte att uppnå högsta möjliga transparens i situationen. Malmö stads controller godkände detta och vid flera tillfällen i december 2016 bekräftade Malmö stad för SVT att det inte fanns några oegentligheter rörande ”Jordanienfakturan”. Detta godkändes även i en granskning av ett revisionsföretag den 30 september 2016.

En reguljär löneutbetalning med summan 16 000 kronor netto efter avdrag för skatter och avgifter redovisades till skattemyndigheten. Detta belopp utgjorde en retroaktiv ersättning efter löneförhandling i september 2016 där den avtalade löneförhöjningen beslutades gälla retroaktivt från anställningens början. Utbetalningen bokfördes som konsultarvode i stället för lön, en kontering för att enkelt kunna följa den anställdes villkor.

Att i inslaget fråga sektionschefen på Malmö stad ”Varför man ska ha både lön och konsultarvode?” var därför en ledande fråga baserad på falska uppgifter. Malmö stad pressades av SVT, genom upprepade frågor baserade på falska uppgifter, till att ändra uppfattning gällande en faktura som var godkänd av både projektägare och revisionsföretag.

Om någon anklagar någon annan för att göra felaktiga utbetalningar eller att redovisa dessa på fel sätt, så har denne någon anklagat den andre för ”ekonomiska oegentligheter”, utan att nödvändigtvis använda sig av den precisa terminologin.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som

genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet). Dessa skyldigheter innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag. Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämndens uppgift är att pröva om innehållet i sända program följer de regler och villkor som gäller för sändningarna. Det ingår inte i nämndens uppgifter att pröva textinformation, bilder eller grafik på programföretagens webbplatser eller frågor kring tillkomsten av inslag. Det ingår inte heller i nämndens uppgift att bedöma vilka effekter en rapportering har gett upphov till i fråga om exempelvis ändrade avtalsförhållanden. Anmälarens kritik i dessa delar lämnas därför utan åtgärd.

Inslagen var en del av en kritisk granskning av ett projekt för att motverka våldsbejakande extremism i Malmö. Av handlingarna framgår att flera aktörer var involverade i projektet. Trots detta var granskningen och kritiken tydligt riktad mot den aktuella föreningen vilken tilldelats projektmedel. Detta gav en bild av att föreningen ensam drev och kunde hållas ansvarig för projektets tillkortakommanden. Eftersom flera aktörer kunde hållas ansvariga brister inslagen i förhållande till kraven på opartiskhet och saklighet i SVT:s sändningstillstånd. Med hänsyn till SVT:s granskningsskyldighet var bristen dock inte så allvarlig att inslagen strider mot dessa krav. Nämnden finner därför att inslagen ska frias men kritiseras.

Det riktades i inslagen allvarlig kritik mot föreningen. En företrädare för föreningen medverkade i flera av inslagen och fick möjlighet att redogöra för sinsyn på kritiken. I det inslag som sändes kl. 21.45 den 1 februari 2017 medverkade dock inte företrädaren och föreningens uppfattning, vilken var känd för SVT, redovisades inte heller på annat sätt. Detta inslag strider därför mot kravet på opartiskhet och ska fällas.

Nämnden kan inte finna att vad anmälaren anför i övrigt medför att inslagen strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Kristina Ståhl (skiljaktig), Jan Holmberg (skiljaktig), Ulrika Hansson, Clas Barkman (skiljaktig), Berivan Yildiz, Staffan Dopping, och Bo-Erik Gyberg efter föredragning av Gustav Aspengren.

De skiljaktiga meningarna framgår av s. 11–12.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Gustav Aspengren

SKILJAKTIGA MENINGAR

Ledamöterna Kristina Ståhl och Jan Holmberg är skiljaktiga. De anser att alla inslag utom det som sändes kl. 21.45 den 1 februari 2017 borde frias utan kritik och att andra stycket i nämndens bedömning borde ha följande lydelse.

Inslagen var en del av en kritisk granskning av ett projekt för att motverka våldsbejakande extremism i Malmö och särskilt en förening som varit involverad och tilldelats projektpengar ifrågasattes. Denna infallsvinkel ligger i linje med SVT:s granskningsskyldighet och medför enligt nämndens mening inte i sig att kravet på opartiskhet har åsidosatts. Att den aktuella föreningen var den enda aktören i projektet som lyftes fram, utöver Malmö stad, medför inte heller att inslagen strider mot kravet på saklighet. Det kan vidare inte anses strida mot sändningstillståndet att kritiskt granska bokföringar som gjorts hos föreningen och som i och för sig godkänts av projektägaren. Uppgifterna i inslagen om föreningens ekonomiska förhållanden medför därför inte att inslagen strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Även ledamoten Clas Barkman är skiljaktig. Han anser att samtliga inslag borde frias, att andra stycket borde utformas enligt ovan angivna skiljaktiga mening samt att tredje stycket i nämndens bedömning borde ha följande lydelse.

Nämnden konstaterar att en företrädare för föreningen medverkade i fem av de sex inslagen och fick möjlighet att redogöra för sin syn på den kritik som riktades mot föreningen. Den förkortade nyhetssammanfattningen i SVT2 den 1 februari kl. 21.45 saknade beklagligt nog ett sådant bemötande. Sammantaget strider dock inte heller rapporteringen i detta avseende mot kravet på opartiskhet.

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.